

Analyse av økonomien i Den norske kirke ved inngangen til 2025

Hovedorganisasjonen KA

KA har ved inngangen til 2025 sendt ut en spørreundersøkelse til landets 348 kirkelige fellesråd om deres økonomiske situasjon. Vi har også gjennom 2024 produsert et 40-talls rapporter for kirkelige fellesråd om deres økonomi, og gjennom dette hatt like mange individuelle møter der situasjonen har vært diskutert i detalj. Samtidig har 2024 vært et år med mye oppmerksomhet omkring store driftsunderskudd i rettssubjektet Den norske kirke, og våre undersøkelser viser at Den norske kirke samlet sett har den svakeste finansieringen av de skandinaviske folkekirkene.

Økonomien i kirkelige fellesråd

Funn fra KAs spørreundersøkelse i januar 2025

I januar sendte KA ut en spørreundersøkelse til de kirkelige fellesrådene, som alle er medlemmer i KA. 225 kirkelige fellesråd svarte, noe som utgjør en svarprosent på 65. Hovedfunnene tegner et bilde av en sektor som står i en svært krevende økonomisk situasjon:

- 4 av 10 kirkelige fellesråd reduserte bemanningen i 2024 gjennom oppsigelser eller vakanser
- 1 av 4 kirkelige fellesråd vurderer å stenge kirker eller har allerede bestemt å gjøre dette i 2025
- Over halvparten av alle de kirkelige fellesrådene opplevde reelle kutt i tilskuddet fra kommunen fra 2024 til 2025.
- Av dem som opplevde reelle kutt i 2025, tror 38% at det vil lede til kutt i stillinger og tilbud i år. Ytterligere 33% svarer *vet ikke*.
- Det flest ser for seg å måtte kutte i, er *gudstjenester og diakoni*
- 1 av 4 kirkelige fellesråd tror den økonomiske situasjonen vil gjøre det vanskeligere i 2025 enn 2024 å få kommunen med på å medfinansiere kirkebyggprosjekter med støtte fra Kirkebevaringsfondet

Undersøkelsen tegner et bilde vi kjenner igjen. Den norske kirkes 1100 menigheter opplevde mange steder redusert aktivitet i året som gikk, grunnet en krevende økonomi. De som lider når rammene blir trangere er primært brukerne av Den norske kirkes tilbud: fra barn og foreldre på babysang, til innvandrere på språkcafe, til pensjonister på formiddagstreff. Det rammer også tilbudet innenfor den offentlige gravplassforvaltningen og vedlikehold av kirkebygg.

Innsikt fra KAs rapporter i 2024

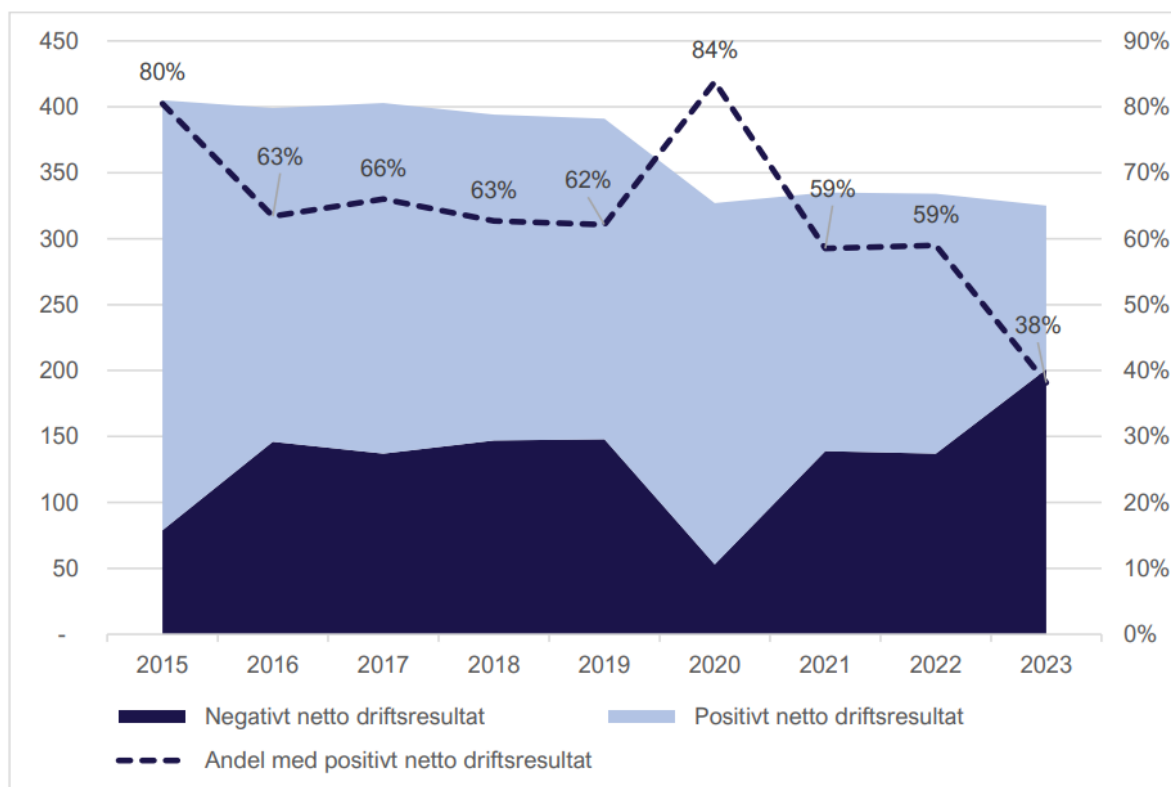
KA tilbyr produktet *økonomisk referansemåling for kirkelige fellesråd* til våre medlemmer. Rapportene analyserer regnskapstall gjennom et dataprogram utviklet av KA selv, og gir en referansemåling på økonomien og tilskuddene i et fellesråd opp mot sammenlignbare fellesråd i hele landet. Rapportene vi laget i 2024 bygget på regnskapstall fra 2023.

I 2023 kom 62% av de kirkelige fellesrådenes finansiering som ytelser (tilskudd + tjenesteyting) fra kommunene. I kroner og øre utgjorde ytelsene fra kommunene samlet sett kr 3,62 milliarder. I tillegg kommer tilskudd som staten gir til Kirkerådet, som nå er på om lag kr 2,75 milliarder, hvorav Kirkemøtet har vedtatt at om lag kr 600 millioner sendes videre til lokalkirken i form av tilskudd til diakoni, kirkemusikk og kirkelig undervisning.

De senere årene har utviklingen i ytelser til Den norske kirke fra kommunene ikke i tilstrekkelig grad tatt høyde for den store lønns- og prisveksten. Over tid har tilskuddsøkningen vært lavere enn deflator:

	2019	2020	2021	2022	2023
Samlede ytelser	kr 3,17 mrd.	kr 3,23 mrd.	kr 3,31 mrd.	kr 3,43 mrd.	kr 3,62 mrd.
Prosentvekst i samlede ytelser	2,45 %	1,96 %	2,49 %	3,68 %	5,42 %
Deflator (TBU / NOU 2024:23)	3,20 %	1,00 %	4,40 %	6,70 %	4,30 %

Det utviklingstrekket som bekymrer oss mest ved den lokalkirkelige økonomien, gjenspeiles i denne grafen:

Den stiplede linjen viser at mens 2 av 10 kirkelige fellesråd drev med underskudd i 2015, var tallet 6 av 10 i 2023, altså tre ganger så høyt. Dette korrelerer relativt godt med KS sine rapporter om at 4 av 10 kommuner også gikk med netto negativt driftsresultat i 2023, og viser at rammene for å drive lokalkirkelig virksomhet er blitt trangere de senere årene. Dette kommer altså forut for situasjonen vi nå er i, hvor f.eks. kirken i både Asker og Bærum kommuner har fått over kr 10 millioner i nedtrekk for 2025.

Lokal tilstedeværelse koster, uavhengig av antall medlemmer

Arbeidet med økonomiske rapporter for kirkelige fellesråd, illustrerer også i 2024 at rollen som landsdekkende folkekirke i et geografisk langstrakt land som Norge krever ressurser. Både materielle/bygningsmessige og personellmessige ressurser er nødvendig for å være tilgjengelige for befolkningen også på små steder med lavt innbyggertall. Den norske kirke jobber kontinuerlig med organisasjonsutvikling innenfor rammene av sitt oppdrag, og de senere årene har det for eksempel blitt etablert flere interkommunale fellesråd og flere samarbeidsavtaler på ulike fagområder som kirkebygg og HR. Samtidig viser våre analyser at det er en grunnkostnad ved å opprettholde en landsdekkende tilstedeværelse, uavhengig av antall medlemmer.

Følgende eksempel viser de lokalkirkelige driftskostnader per medlem i to ulike kommuner (kostnadene til prestedtjenesten er her ikke medregnet, men ville antagelig forsterket tendensen betydelig ettersom presteressursen er knyttet til soknet som grunnenhet):

I Nordre Follo kommune i Akershus var 35 285 personer medlemmer i Den norske kirke i 2023. Disse bor ganske tett, og har 9 forskjellige kirkebygg i kommunen de kan oppsøke – noe mange gjør. Over 42 000 mennesker gikk på gudstjeneste i Nordre Follo i 2023. I tillegg drev kirken et omfattende barne- og ungdomsarbeid, diakoni, og forestod 8 av 10 gravferder i kommunen. I 2023 kostet det kr 1 374 per kirkemedlem å drive det kirkelige fellesrådet i Nordre Follo.

I Vaksdal i Vestland fylke ser geografien ganske annerledes ut. Kommunen er 1,7 ganger større enn Bergen i areal, men i Vaksdal bodde det kun 2 920 medlemmer i Den norske kirke i 2023. De har 6 kirkebygg de kan oppsøke, noe folk i Vaksdal også gjør: 83% av 15-åringene i kommunen ble konfirmert i kirken, og 9 av 10 begravelser i kommunen består av Dnk. Likevel, fordi man må

opprettholde en såpass stor infrastruktur også i et grisgrendt strøk, var kostnadene ved å drive kirkelig fellesråd i Vaksdal i 2023 kr 2 720 per medlem – altså nesten dobbelt så mye som i Nordre Follo.